

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-RED OR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CEBAN MEITANI G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Rolul Curții de Casație în interpretarea convențiilor, de d-l Sebastian Șerbescu, avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, Secțiunea III*: Dr. Anastasiu Ștefan cu Primăria Capitalei.

Curtea de apel din Constanța: Iani Galița cu Eftihia D. Hrisicos.

Tribunalul Ilfov, secțiunea I: Albert Mantel cu Ministerul de finanțe.

Bibliografie.

Rolul Curții de casație în interpretarea convențiilor

„Le contrôle de la Cour de cassation s'étend, par la nécessité même de sa mission, à toute la sphère de l'interprétation proprement juridique”.

Geny, *Méthode d'interprétation*, p. 563.

§ 1. — Schițarea controverselor

1. Nu există, în nicio știință, soluțiuni definitive. Ideile în curs trebuiesc neconținut verificate și puse în acord cu faptele noi aduse de progresul cunoștințelor. Numai în chipul acesta devine posibilă rigozitatea și coerența științifică.

Nici în drept nu s'ar cădea să fie altfel. Cu atât mai mult aci, într'o disciplină practică, vechimea principiilor n'ar trebui să îndepărteze controlul criticii, căci greșelile de teorie, traduse în soluțiuni de fapt, în hotărâri judecătorești, nu mai pot fi cu nici un chip reparate.

Din nefericire, contrariul se întâmplă mai adesea și cuvintele «jurisprudență constantă» au puterea magică să scutească de orice examen și să facă inutilă orice argumentare. Dreptul, care e menit să urmeze pas cu pas schimbările sociale, și jurisprudența destinată să satisfacă cât mai deplin, în limitele permise de texte, nevoile practicei judecătorești, sunt greoaie, rutinare. În «spiritul juridic» începe abia să pătrundă mentalitatea modernă.

2. Constatarea aceasta va fi justificată, în cele ce urmează, printr'un exemplu caracteristic, cu privire la controlul casației în interpretarea convențiilor.

Este un principiu constant, stabilit de o jurisprudență mai mult decât seculară, că interpretarea dată unei convențiuni de instanțele inferioare, nu cade sub censura casației¹⁾. Ea intră în sfera de apreciere suverană a judecătorilor fondului, cum se întâmplă și cu interpretarea unei legi streine aplicabile de tribunalele naționale în baza teoriei statutelor (C. civ. art. 2).

3. Soluțiunea nu s'a stabilit fără discuție, și acordul nu e nici astăzi făcut relativ la întinderea suveranității instanțelor de fond, pe care unii o vor absolută, iar alții o mărginesc la cazurile când convenția nu exprimă clar voința contractanților. Din

1) Hotărârile cari îl consacără, cu mai multe sau mai puține restricții, se întind dela 1808 și până azi în Franța. În Belgia, ca și la noi, jurisprudența se pronunță invariabil în același sens.

întâlnirea acestor două tendințe, și din nevoile practice cari cer un control cât mai sever al Casației, a rezultat o jurisprudență lipsită de precizie și de coerență.

Casația nu judecă faptele procesului, spune doctrina unanimă, și astfel pare că ar spune și legea²⁾. Este interpretarea contractelor o chestiune de fapt? Răspunsul dă naștere la îndoială, din cauza art. 969 c. civ.³⁾, care hotărăște: «convențiile, legal făcute, au putere de lege între părțile contractante». S'a susținut în baza acestui text, că o convenție va avea față cu părțile toate efectele unei legi, și prin urmare va atrage cenzura Casației în caz de violare a ei de judecătorii fondului. Dar doctrina și jurisprudența s'au sfiit să tragă o asemenea consecință din art. 969.

§ 2. — Epoca suveranității absolute a instanțelor de fond, și excepțiile

4. Casația franceză a admis prin două hotărâri din 2 Februarie 1808⁴⁾, și 13 Februarie 1827⁵⁾, ambele date sub influența protagoniștilor acestui sistem: Merlin și Henrion de Pansey, că «violarea contractului nu constituie un mijloc de casare». Prin urmare interpretarea unui contract e de atributul suveran și exclusiv al judecătorilor fondului; oricât de greșită, ea constituie numai un *mal jugé*, care scapă de controlul Curței de casație.

Dela această dată, s'a recunoscut instanțelor de fond puterea de a hotărâ definitiv, prin interpretarea termenilor actului precum și din toate împrejurările cauzei, care este comuna intenție a părților cu privire la natura, obiectul, întinderea, modalitățile și toate celelalte clauze din convenție⁶⁾.

5. Puterea aceasta a judecătorilor de fond era absolută. Sub nici un cuvânt, oricât de gravă și de vădită ar fi fost greșala, oricât de opusă voinței clar manifestate a părților ar fi fost interpretarea,

Casația nu putea să intervină⁷⁾: nu se violase nici o lege!

Se putea de pildă ca dintr'o convenție evident bilaterală, judecătorii fondului să scoată concluzia că numai una din părți a voit să se oblige; Casația constatată adevărul, dar trebuia să se abție, căci nu putea admite un recurs pentru *mal jugé*⁸⁾.

6. Erau totuși la regula aceasta severă trei excepții, dintre cari una, cea mai importantă, a rămas până astăzi în jurisprudența franceză.

Această primă excepție se face în materie de timbru și înregistrare, când se naște, între fise și particulari, neînțelegeri în privința naturii și sumei taxelor de plătit la încheierea unui contract. Casația prin abatere dela principiul admis în dreptul comun, își recunoaște puterea de a cerceta ea însăși care a fost intenția părților, pentru a controla dacă bine sau rău judecătorii fondului au dedus dintr'ânsa natura contractului, de care depind taxele cuvenite fiscului. Casația poate prin urmare în acest caz să censureze un *mal jugé*.

Bazele acestei jurisprudențe de excepție au fost aruncate odată cu formularea regulei generale, nu fără oarecare sfiială. Astfel, la 10 Noembrie 1824⁹⁾, Casația respinge recursul contra unei hotărâri care, în fapt, declară că un contract e o constituire de gaj, iar nu o vânzare cu pact de răscumpărare, și-i aplică taxele în consecință. Cu câteva luni mai târziu însă, la Ianuarie 1825¹⁰⁾, ea hotărăște că are dreptul să examineze faptele cauzei, și să scoată dintr'ânsele prezumpțiuni de mutațiune a proprietății, acolo unde instanța de fond găsise că părțile n'au avut intenția să strămute proprietatea.

Cu timpul jurisprudența aceasta se întărește¹¹⁾, iar după 1868 principiul capătă o formulare categorică: «având în vedere că interpretarea convențiilor și determinarea consecințelor lor de către tribunale din punct de vedere al aplicării legilor asupra înregistră-

2) L. Curței de cas, art. 33; proc. civ. art. 736 al. ult. L. fr. 1790 art. 3.

3) C. civ. fr. art. 1134.

4) *Sirey Chronol.*

5) S. 27. 1. 526.

6) Baudry et Barde, *Oblig.* I, no. 336; Aubry et Rau, IV, p. 326; Laurent, XVI, no. 180; Boncenne, *Théorie de la procédure*, I, no. 503. Cas. fr. 5 Iul 1808; 7 Sept. 1808; 3 Aug. 1809; 23 Febr. 1825, Dalloz, *Répert.* v^o Cassation, no. 1573.

7) Cas. fr. 22 Nov. 1865, S. 66. 1. 23; 28 Mai 1873, S. 74. 1. 79; 19 Iul 1876, S. 77. 1. 53.

8) Cas. fr., S. 1855. 1. 33.

9) *Sirey Chronol.*

10) *Sirey Chronol.*

11) Cas. fr. 7 Ian. 1835 S. 35. 1. 540; 22 Febr. 1842, S. 42. 1. 229; 24 Martie 1846, S. 46. 1. 317; 21 Febr. 1854, S. 54. 1. 359. — Contra: 18 Febr. 1829. *Sirey Chron. comp.* Crépon, *Du pourvoi en cassation*. III, no. 18 și urm.

rei, rămâne întotdeauna supusă controlului Casației...»¹²⁾
El nu s'a schimbat până azi.

În consecință, Casația își rezervă ultimul cuvânt în aprecierea intenției părților, spre a decide dacă un contract operează o strămutare de proprietate, dacă e oneros sau gratuit, dacă o deschidere de compt-curent constituie sau nu, după clauzele actului, un împrumut, etc.¹³⁾.

7. Pe ce motive se întemeiază această excepție? Oare interpretarea contractelor, care de regulă, după jurisprudență, este o chestie de fapt, își schimbă în cazul de față natura ei?

Răspunsul nu se găsește în hotărârile Casației. Numai câțiva autori s'au ostenit să dea explicații, aducând trei ordine de considerațiuni.

În primul rând, tradiția. Jurisdicțiunea chestiunilor fiscale aparține în dreptul vechiu direct principelui, spre deosebire de cea ordinară, pe care n'o putea exercita decât prin intermediul tribunalelor. Prin urmare principiile aveă în materie fiscală ultimul cuvânt, și Casația, care nu e aci decât delegata lui, are aceleași puteri¹⁴⁾.

Dar organizarea Casației și isvorul puterilor ei, e acelaș astăzi ca în dreptul vechiu? Revoluția franceză n'a transformat din temelii dreptul public? Se mai poate vorbi de un principie care delegeă puterile în Stat? Tradiția nu poate fi invocată ca argument decât când împrejurările sunt aceleași. În cazul nostru ele s'au schimbat radical.

8. Se susține în al doilea loc, că în materia înregistrării, violarea convenției aduce întotdeauna și o violare a legii, pentrucă modifică titlul de percepere și suma de perceput¹⁵⁾.

Dar întotdeauna de determinarea intenției părților depinde calificarea convenției, și de această calificare, legea ce trebuie aplicată. Nu e nimic particular în materie de înregistrare. Dacă hotărând greșit că s'a făcut o vânzare, și nu o donație, judecătorii fondului ar violă legea timbrului, percepând taxe mai mici, ar violă în acelaș timp și toate articolele din codul civil, cari regulamentează cele două con-

tracte. Acest argument, prin urmare, dovedește mai mult decât e nevoie.

În realitate violarea unei convenții nu poate aduce *hoc sensu* o violare de lege, adică neaplicarea ei la un caz unde trebuie aplicată, de vreme ce instanța de fond hotărăște în fapt că nu se află în cazul prevăzut de acea lege, natura contractului fiind alta.

9. În fine, s'a mai spus că, în Franța, Casația constituie în materie de înregistrare, unde nu există apel la Curte, al doilea grad de jurisdicție, și deci poate examina faptele, pe când în dreptul comun, făcând acelaș lucru, ar deveni a treia instanță de fond¹⁶⁾.

Natura Casației nu se schimbă însă după cum hotărârea atacată cu recurs a trecut prin două instanțe sau numai printr'una. În ambele cazuri i se aplică legile ei organice, și acestea nu prevăd nici-o distincție.

10. Excepția stabilită în materie de înregistrare nu se poate deci susține pe baza celor trei argumente invocate de autori. O justificare juridică nu găsim; totuși, i se poate da o explicație psihologică, bazată pe o observație curentă: Casația, organ al Statului, privește mai cu simpatie fiscalul decât pe particulari. I se pare monstruos ca o greșală a magistraților să aducă Statului oarecare pagubă în privința taxelor, dar nu intervine când aceeaș greșală lovește drepturile, oricât de importante, ale unui particular. E una din urmările concepției greșite despre menirea Casației, pe care o vom examina mai la vale.

11. A doua excepție la suveranitatea instanțelor de fond se făcea în materie de substituțiuni oprite (c. civ., art. 803), unde Casația, care aplică testamentelor aceleași principii ca și convențiunilor în ce privește interpretarea intenției, își recunoaște dreptul de control, examinând și apreciind clauzele actului, fixându-i sensul întocmai ca o Curte de apel¹⁷⁾. Jurisprudența eră însă mai șovăelnică decât în cazul precedent, și nu admitea recursul decât pentru eroare vădită și gravă, respingându-l fără înconjur mai ales «când ordinea publică eră desinteresată prin

12) Cas. fr. 19 Mai 1868. S. 68. 1. 345.

13) Cas. fr. 10 Febr. 1870. S. 70. 1. 136; 28 Ian. 73. S. 73. 1. 227; 29 Iul. 1890. S. 91, 1. 183; 2 Iul. 1890. S. 91. 1. 177.

14) Merlin, *Questions. v^o Cassation*, § XLVIII, p. 208.

15) Huc, VII, no. 88.

16) Crépon, III, no. 30.

17) Crépon, III, no. 1244.

hotărârea judecătorilor fondului, cari recunoscuseră existența substituțiunii» (!?)¹⁸).

Astăzi, excepția aceasta se confundă cu regula generală¹⁹), în urma modificării jurisprudenței, care a redus, pentru interpretarea tuturor actelor, suveranitatea instanțelor de fond.

12. În sfârșit ultima excepție eră privitoare la tranzacții, cari fiind asimilate hotărârilor judecătorești printr'o înțelegere greșită a art. 1711 c. civ., (c. civ. Fr. art. 2052), erau interpretate și censurate întocmai ca ele²⁰). Părerea a fost adoptată un timp de secția civilă a Casației franceze, împotriva doctrinei și a celeilalte secțiuni, dar n'a dăinuit. La noi nici n'a fost vre-o divergență în această chestiune²¹).

Sebastian Șerbescu
avocat

(Va urma)

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA III

Audiența dela 10 Iunie 1914

Președința d-lui I. Duca, președinte

Dr. Anastasiu Ștefan cu Primăria Capitalei

MEDICI COMUNALI. — NUMIRE ÎN FUNCȚIUNE. — STABILITATE. —
SUPRIMAREA POSTULUI. — RECURS. — ADMISIBILITATE. — ART. 26
ȘI 27 L. SANITARĂ. — ART. 5, AL. F, ȘI ART. 63, L. CURȚII DE
CASATIUNE.

Medicii comunali numiți prin concurs în condițiunile prevăzute de legea sanitară, nu pot fi îndepărtați din funcțiune prin simpla lor suprimare din budgetul comunei, de oarece numirea fiind făcută în putere de lege de direcția generală a serviciului sanitar de a cărei autoritate depinde, urmează că și îndepărtarea nu se poate face decât tot de aceeaș autoritate și cu îngră-

18) Cas. fr. 4 Dec. 1865. S. 66. 1. 70. De as : 22 Iun. 1812. S. 13. 1. 24; 20 Ian. 1852. D. 52. 1. 169; 25 Ian. 1865. S. 65. 1. 73; 21 Aug. 1866 S. 66. 1. 438, *Contra* : 19 Iul. 1814. S. 15. 1. 14; 25 Ian. 27. S. 27. 1. 142; 3 Mai 1869. D. 69. 1. 254.

19) Cas. fr. 11 Iul. 1870. D. 71. 1. 333; 2 Febr. 92. D. 92. 1. 506; 18 Ian. 1893. S. 94. 1. 502; 27 Iun. 1894. S. 98. 1. 501.

20) Crépon. III, no. 1334; Dalloz, *Répert.* v^o *Cassation*, no. 1628.

21) Cas. R. 21 Mai 1898. Bul. p. 709; 26 Apr. 1900. Bul. p. 512.

dirile prevăzute de lege pentru garantarea stabilității acestor funcționari.

No. 213. — Admis recursul făcut de d-rul Anastasiu Ștefan, contra adresei No. 19967 din 1914, a primăriei Capitalei, pentru suprimarea postului său de medic comunal.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Al. A. Hinna.

S'au ascultat: d-l avocat Gr. Urlățeanu, din partea recurentului; d-nii avocați St. Nicolescu-Bolintin și Popovici, din partea primăriei Capitalei.

Curtea deliberând,

Având în vedere recursul făcut de dr. Anastasiu Ștefan prin petiția înregistrată la No. 5165 din 3 Mai 1914;

Având în vedere că, prin această petițiune, numitul recurent se plânge că pe nedrept și cu călcarea legii sanitare a fost îndepărtat din funcțiunea de medic al secțiunei cazierelor și contravențiunilor, ce ocupă în serviciul primăriei orașului București, prin suprimarea postului din buget, căci dânsul ca medic sanitar definitiv în serviciul Statului, confirmat prin decretul regal No. 4495 din 14 Iunie 1913, fiind transferat tot ca medic definitiv în serviciul primăriei Capitalei, nu poate să fie îndepărtat din serviciu de această autoritate prin simpla suprimare a postului prin buget, de oarece acest act al primăriei, este nul și făcut cu exces de putere și violarea art. 11, 20, 26, 27 și 105 din legea sanitară, pentru motivul că nu dânsa avea cădere să decidă de acest post și să depărteze din serviciu, prin suprimarea funcțiunei, pe un funcționar numit în mod definitiv și care aparține de altă instituțiune, cerând ea, în baza art. 5 al. f. și art. 63 din legea Curții de casație să se constate ca ilegală suprimarea funcțiunei de medic la secția contravențiilor și cazierelor primăriei orașului București și să fie obligată această autoritate, sau să reînființeze postul, sau să-i dea nu altul în gradul și leafa ce a avut, conform art. 106 din legea sanitară;

Având în vedere că, conform prescripțiunilor legii sanitare în vigoare, atât serviciul sanitar și medical din întreaga țară, privitor pe stat, județ și comune, cât și chestiunile de igienă și salubritate publică urbană și rurală, sunt încredințate ministerului de interne și conduse de direcțiunea generală a serviciului sanitar central;

Având în vedere că, după art. 26 și 27 din legea sanitară, oridecâteori se face un loc vacant de medic, direcțiunea generală a serviciului sanitar publică vacanța prin *Monitorul Oficial*, iar numirea se face pe baza examenului de capacitate în mod provizoriu, și prin decret regal, iar după trecerea de trei ani medicul pe baza notelor din statele de serviciu e numit în mod definitiv dacă merită;

Având în vedere că, în speță, din desbaterile urmate și din actele aflate la dosar se constată că recurentul dr. Anastasiu Ștefan, numit medic sanitar al circumscripției Dumeni din județul Dorohoi în mod provizoriu de către direcția serviciului sanitar, în urma examenului de capacitate ce a depus, a fost confirmat definitiv în acest post prin decretul regal No. 4415 din 14 Iunie 1913;

Că, conform prescripțiilor aceluiaș articol 26, îndată ce direcția generală a serviciului sanitar publică prin *Monitorul Oficial*, un loc vacant de medic, au dreptul în termen de 20 zile dela data publicării, medicii definitivi ce ocupă un post de aceeaș categorie să îndrepte cerere sus numitei direcțiuni pentru a fi permutați în locul vacant. Că, direcțiunea generală, publicând prin *Monitorul Oficial* dela 20 August 1913, vacanța postului de medic la secția contravențiunilor și a cazierelor dela orașul București și d-rul Anastasiu făcând cerere de permutare, pe ziua de 24 Septembrie acelaș an, a și fost transferat definitiv în postul de medic la secția contravențiunilor și a cazierelor dela orașul București prin decretul regal No. 5710; că, în urmă, la 4 Aprilie 1914, prin adresa No. 19967 primăria acestui oraș, încunoștințează pe dr. Anastasiu, că, prin bugetul exercițiului anului financiar 1914—1915, funcțiunea de medic al cazierelor suprimându-se pe ziua de 1 Aprilie încetează și atribuțiunea funcțiunei sale;

Considerând că, din interpretarea textelor legii sanitare, citate mai sus, și din constatarea faptelor procesului, rezultă că dr. Anastasiu Ștefan prin faptul transferării sale în funcțiunea de medic sanitar al Statului, ce ocupă în mod definitiv, în acela de medic în serviciul primăriei Capitalei nu a încetat cătuși de puțin de a face parte dintre funcționarii sanitari ai Statului, căci după cum s'a zis mai sus, serviciul medical și al salubrității publice din toată țara, depinzând de ministerul de Interne, iar nu-

mirea personalului medical atât la Stat cât și la județe și comune, făcându-se de direcția generală a serviciului sanitar din acel minister, după normele și cerințele legii, este învederat că postul unui medic numit în asemenea condițiuni, nu poate fi desființat prin simpla lui suprimare din buget, de oarece numirea fiind făcută în putere de lege de direcțiunea generală a serviciului sanitar, de a cărei autoritate depinde, urmează că și îndepărtarea nu se poate face decât tot de aceeaș autoritate și cu îngădirile prevăzute de lege pentru garantarea stabilității acestor funcționari;

Considerând că, dacă s'ar interpreta legea în sensul că prin suprimarea postului din buget, se poate îndepărta un medic din funcțiunea în care a fost numit în mod definitiv, prin o asemenea interpretare ar dispărea cu desăvârșire toate dispozițiunile de stabilitate și toate garanțiile ce legea sanitară a dat unor asemenea medici și ei ar fi lăsați la capriciul autorităților pe lângă care direcțiunea generală a serviciului sanitar i-a numit în interesul sănătății și salubrității publice;

Considerând că, dacă este cert că legea sanitară dă funcționarilor sanitari o stabilitate deplină în funcțiunile lor și prin ea se determină modul de procedură cum pot fi îndepărtați din serviciu, în caz de abateri dela datorie și insuficiențe profesionale, procedarea primăriei Capitalei care, sub motiv de suprimare de post, îndepărtează pe recurent din serviciu, este absolut ilegală și făcută cu călcarea tuturor drepturilor sale câștigate prin concurs; că, deși în principiu, această autoritate ar avea dreptul de a suprima pe cale bugetară posturile ce n'ar mai fi trebuincioase serviciului, totuși, în cazul de față, fiind vorba de un post pe care titularul ce ocupă în mod definitiv și a cărei numire a fost făcută de direcția serviciului sanitar al Statului, primăria nu putea lua o dispoziție de suprimare, fără o înțelegere prealabilă cu numita direcțiune care în virtutea legii (art. 32, 33 și 34), este chemată a veghea la organizarea serviciului sanitar pe circumscripțiuni sanitare urbane și rurale, și a garanta stabilitatea funcționarilor numiți și dependenți de dânsa, cari nu se pot suspenda, permuta, exclude temporar sau pentru totdeauna din serviciu decât cu anume forme prevăzute prin art. 18 din legea sanitară;

Considerând de altminterlea că din observațiunea bugetului pe exercițiul anului 1914—1915 și comparațiunea lui cu bugetele anilor precedenți, se constată că postul de medic al cazierelor și contra-vențiunilor ocupat de recurent, nu s'a suprimat, fie pentru motiv de economie, fie că un asemenea post nu ar mai fi fost necesar serviciului primăriei, ci din contră a fost menținut, însă sub denumirea de «controlor pentru locuințe insalubre», așa că pretinsa suprimare a funcțiunei de medic al serviciului contra-vențiunilor și cazierelor nu a fost decât un mijloc pentru a îndepărta în mod ilegal și fără competență pe un funcționar numit definitiv și cu toate garanțiile de stabilitate prevăzute prin legea organizării serviciului sanitar, în virtutea căreia s'a făcut numirea sa;

Că, dar, motivele invocate fiind întemeiate, recursul câtă să fie admis.

Pentru aceste motive, admite

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 19 Septembrie 1914

Președinta d-lui Al. Bârsescu, președinte

Iani Galița cu Eftimia D. Hrisicos

CAMBIE. — PORTOR. — EXCEPȚIUNI PERSONALE. — ART. 349. C. COM.

ACȚIUNE CAMBIALĂ. — EXCEPȚIUNE. — DOVADĂ SCRISĂ. — REGISTRE COMERCIALE. — ART. 46, 50 ȘI 349 COM.

1° După art. 349 c. com., excepțiunile personale portorului nu pot întârzia condamnarea debitorului cambiei la plată decât dacă sunt lichide și de o grabnică soluțiune și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă.

2° Registrele comerciale constituiesc o probă scrisă, însă, acest mijloc de dovadă, dacă nu e propus de debitorul cambiei odată cu ridicarea excepțiunei pentru care o invoacă, ci urmează să se oblige creditorul s'o producă ulterior, la altă înfățișare, nu face posibilă o grabnică soluțiune a excepțiunei, ci întârziind condamnarea debitorului la plata cambiei, contrar dispozițiunilor art. 349 c. com., urmează a fi respins ca inadmisibil.

No. 9. — S'au ascultat d-l avocat G. D. Benderli. din partea apelantului și d-l avocat Ion N. Roman, din partea intimitei; d-l procuror-general V. Popovici, în concluziuni.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de Iani Galița, contra sentinței comerciale No. 103 din 1914, a tribunalului Constanța, prin care este obligat să plătească d-nei Eftihia D. Hrisicos, tutoarea legală a casei defunctului D. G. Hrisicos, suma de 10.432 lei și 48 bani cu procente legale de 6°/_o pe an, pentru 2.000 lei dela 30 Aprilie 1911, pentru 5462 lei 48 bani dela 5 Maiu 1911, iar pentru 3.000 lei, dela 30 Iulie 1913, plus 120 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere susținerile părților, actele din dosar și concluziunile d-lui procuror general;

Având în vedere că, intimata în această acțiune, se bazează pe trei cambii și anume: una de 2.000 lei dataată 19 Decembrie 1910, cu scadența la 30 Aprilie 1911, a doua de 5462 lei 48 bani, dataată tot 19 Decembrie 1910, cu scadența la 5 Maiu 1911, ambele semnate de apelant în ordinul defunctei D. Hrisicos, iar a treia de 3.000 lei, dataată 15 Aprilie 1913, cu scadența la 30 Aprilie 1913, semnată de apelant în ordinul d-lui D. Georgis care a trecut'o prin gir în proprietatea numitului defunct;

Având în vedere că apelantul se recunoaște dator numai cu suma de 3 000 lei, cuprinsă în cambia dataată 15 Aprilie 1913, iar în privința celorlalte două cambii, în valoarea totală de lei 7462 bani 48, susține că, s'ar fi operat o novațiune, prin trecerea sumelor din ele într'un act de ipotecă constituită de dânsul defunctului D. Hrisicos și că ast-fel s'ar fi stins datoriile din cambiile cu data de 19 Decembrie 1910;

Având în vedere că, pentru dovedirea novațiunei, apelantul a prezentat actul de ipotecă, autentificat de tribunalul Constanța sub No. 1113 din 1913, înscris la No. 187 din 1913 și a cerut ca intimata să producă registrele comerciale ale defunctului D. Hrisicos;

Având în vedere că, în acțiunea cambială, după art. 349 c. com., excepțiunile personale portorului, cum este novațiunea ce se invoacă, nu pot întârzia condamnarea debitorului cambiei la plată decât dacă

ele sunt lichide și de o grabnică soluție și în toate cazurile întemeiate de o probă scrisă;

Având în vedere că, actul de ipotecă, intervenit între apelant și defunctul D. Hrisicos, nu cuprinde în sine și cambiile contestate de apelant, nocontinând nici o mențiune, chiar vagă, relativ la înglobarea sumelor din ele în valoarea zisului act;

Că, dar, prin actul de ipotecă produs în instanță, nu se constată că, s'a operat novațiune în privința cambiilor cu data de 19 Decembrie 1910, după cum pretinde apelantul;

Având în vedere că, registrele comerciale constituiesc o probă scrisă;

Că, însă, cererea apelantului, de a se obliga intimata să producă registrele comerciale ale defunctului D. Hrisicos spre a dovedi novațiunea invocată, nu face posibilă o grabnică soluțiune a acestei excepțiuni, de oarece pe lângă că tinde la amânare, dar poate da loc la diverse examinări de socoteli dintre părți ce nu s'ar putea termina repede și astfel se aduce întârziere condamnării la plată a cambiilor, contrariu dispozițiilor art. 349 c. com.;

Că, prin urmare, acest mijloc de probațiune urmează a fi respins ca inadmisibil;

Că, dar, întrucât apelantul n'a dovedit că datoriile din cambiile cu data de 19 Decembrie 1910 sunt stinse și nici alte motive de apel n'a mai invocat, apelul de față este nefondat și deci cată a fi respins ca atare;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată făcută de intimata pe care Curtea, apreciind, le fixează la suma de una sută lei;

Văzând și dispozițiunile art. 140 și 146 pr. civ.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier C. Climescu, în unire cu concluziunile d-lui procuror general, respinge ca nefondat apelul.

Semnați: Al. Bărsescu, I. Hagiescu-Miriște, P. Patriciu,
Dem. Moscu, C. Climescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 6 Octombrie 1914

Președinta d-lui B. Cantargief, judecător de ședință

Albert Mantel cu Ministerul de finanțe

GRATIERE. — AMENDĂ FISCALĂ. — LEGI SPECIALE. — ART. 93
DIN CONSTITUȚIE. — ART. 2. AL. 5 DIN DECRETUL REGAL DELA 3
OCTOMBRIE 1914.

GRATIERE. — PATENTĂ — AMENDĂ. — ART. 19, AL. 4 DIN LE-
GEA PATENTELOR. — ART. 2. AL. 5 DIN DECRETUL REGAL DELA 3
OCTOMBRIE 1914.

1° Dispozițiunile art. 2, al. 5 din decretul regal dela 3 Octombrie 1914, prin care se iartă de pedeapsă toți cei condamnați la amenzi ne-

incasate încă la data acestui decret, se aplică numai la amenzile cu caracter penal, iar nu și la acele amenzi cari derivă din legi speciale și reprezintă numai repararea unui prejudiciu făcut Statului fără a putea fi transformate în închisoare.

2° Amendă prevăzută de art. 19, al. 4 din legea patentelor pentru aceia care își exercită comerțul fără să plătească dreptul patentei, având caracterul unei reparări de prejudiciu cauzat Statului prin neplata unei taxe și neexistând nici un text de lege în temeiul căruia această amendă să poată fi transformată în închisoare, nu poate avea un caracter penal și deci nu intră sub prevederile art. 2, al. 5 din decretul de grațiere din 3 Octombrie 1914.

Tribunalul,

Asupra apelului introdus prin petiția înregistrată la No. 13281 din 1914, de către Albert Mantel, din București, strada Decebal No. 3, contra procesului-verbal din 11 Decembrie 1913, în baza căruia a fost condamnat de ministerul de finanțe, potrivit art. 19, al. 4 din legea patentelor, la amanda de 621 lei și 30 bani.

Având în vedere actele din dosar, susținerile și concluziunile apelantului și ale reprezentantului ministerului de finanțe;

Având în vedere că, apelantul susține că, prin decretul regal No. 3227 din 3 Octombrie 1914, au fost grațiați și toți cei condamnați la amenzi, decurgând din orice legi și ca atare urmează a se constata că i s'a ertat pedeapsa și a se închide dosarul;

Având în vedere că reprezentantul ministerului de finanțe susține că decretul arătat nu se referă la amenzile fiscale, care au caracterul de despăgubiri civile, ci numai la amenzile cu caracter penal;

Având în vedere că, prin art. 2, al. 5, al decretului regal No. 3227 din 1914, se iartă de pedeapsă: «toți cei condamnați la amenzi neincasate încă la data prezentului decret, oricare ar fi cuantumul lor, din orice lege ar decurge, pentru orice infracțiuni și de orice autoritate ar fi pronunțate»;

Considerând că, dacă în partea finală a aliniatu-

lui 5, se spune în mod general: „din orice lege ar decurge, pentru orice infracțiuni și de orice autoritate ar fi fost pronunțate», aceste cuvinte nu trebuie a fi interpretate în mod izolat, ci în legătură cu întreg textul decretului și cu raportul respectiv;

Considerând că din faptul că în decret se întrebuințează cuvintele: «se iartă de pedeapsă», din împrejurarea că prin aliniatele anterioare aceluia privitor la amenzi, se iartă condamnații la pedepse criminale și corecționale, întrebându-se în al. 2, 3 și 4, aproape chiar ordinea în care sunt enumerate pedepsele în art. 1 c. pen., așa încât se vede că al. 5, nu poate fi decât o continuare a acestei ordini, din cuprinsul decretului în întregime și din raportul ministrului de justiție, rezultă că amenzile prevăzute în alin. 5, nu sunt decât amenzi cu același caracter ca și pedepsele enumerate în aliniatele anterioare, amenzi cari pot fi transformate în închisoare, adică amenzi cu caracter penal,

Că, înscrierea unui text general la finele alin. 5, a avut de sigur de scop a cuprinde toate amenzile cu caracter penal, fără vre o excepțiune și a împiedica ivirea oricărei discuțiuni asupra acestei chestiuni;

Că, nu se poate admite numai din generalitatea acestui text că el s'ar referi la orice fel de amenzi câtă vreme nimic altceva nu dă o indicațiune în acest sens, iar din celelalte condițiuni expuse reese că este vorba de amenzi penale;

Considerând că această interpretare este absolut neîndoioasă dacă se ține seamă că decretul este dat în virtutea art. 93 din Constituție, de altfel citat în decret, potrivit căruia regele are dreptul de a ereta sau micșora pedepsele în materii criminale;

Că, din acest text rezultă evident că nu s'a avut în vedere prin decretul arătat decât pedepsele pentru infracțiuni la legile penale;

Că, așa fiind, al. 5, al acestui decret nu se aplică decât numai amenzilor cu caracter penal;

Având în vedere că, apelantul a fost condamnat la amenda de 621 lei 30 bani, în baza art. 19, al. 4, legea patentelor; că, după acest articol, acela care va exercita comerțul sau industria fără să plătească dreptul patentei, precum și acela care se va servi cu patenta altuia, va fi supus la îndoită taxă

pentru toate lunile care va fi păgubit fiscul. Această îndoită taxă nu va putea covârși îndoita taxă pe un an;

Având în vedere că nu există nici un text de lege în temeiul căruia această amendă să poată fi transformată în închisoare;

Că, pentru acest motiv, ea n'are un caracter penal, ci un caracter civil și reprezintă repararea unui prejudiciu făcut Statului prin sustragerea dela plata unor taxe;

Că, prin urmare, cei condamnați la asemenea amenzi nu pot beneficia de dispozițiunile citatului decret, așa că este nefondată cererea apelantului;

Având în vedere că, independent de această discuțiune, cererea apelantului trebuie respinsă pentru că din natura dreptului de grațiere care nu poate produce efecte decât asupra unei pedepse irevocabile și posibilă de executat, ca și din textul decretului care este: «cei condamnați la amenzi neîncasate încă», rezultă că el nu se poate aplica decât aceluia care au rămas condamnați în mod definitiv, cari nu mai pot ataca această condamnare și sunt expuși unei executări; că, deci, apelantul care nu este încă condamnat definitiv și care s'ar putea să obțină desființarea condamnării prin apelul său, nu poate beneficia de grațiere;

Că, pentru toate aceste considerațiuni, urmează a se respinge cererea apelantului.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Andrei Rădulescu, respinge cererea.

Semnați: B. Cantargieș, A. Rădulescu.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

„CODURILE UZUALE“

— Cu ultimele modificări —

Adnotate cu textul vechiu al articolelor modificate, cu diferența între textul român și străin, cu trimeteri la articolele codurilor române și străine cu care sunt în legătură și precedate de câte un index alfabetic, de

C. Hamangiu

Consilier la Curtea de apel din Craiova.

Acest volum, format mare în 4°, de aproape 600 pagini, legat flexibil în piele, imprimat pe trei coloane, în genul ediției franceze de servietă Dalloz, cuprinde pe lângă toate codurile uzuale și următoarele legi și regulamente: Legea timbrului adnotată, legea proprietarilor, legea autentificării, legea micului parchet, legea Curților cu jurați, memento de ședință a președintelui Curții cu jurați cu tabloul sinoptic după D. Cuenli, legea exproprierei, regulamentul hotărânicilor, legea casației, legea organizării judecătorești, și regulamentul taxelor portăreilor.

Deposit la librăria editoare Alcalay & C-nie